

Vlaams
Parlement

ingediend op **152** (2019-2020) – Nr. 6
10 december 2019 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie
uitgebracht door Philippe Muyters

over het ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2020

Hoofdstuk 1. Algemeen
Hoofdstuk 8. Financiën en Begroting
Hoofdstuk 10. Inwerkingtreding

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Sarah Smeyers;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Carina Van Cauter;
Stijn Bex, Björn Rzoska;
Conner Rousseau.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Lorin Parys, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;
Marino Keulen, Maurits Vande Reyde;
Imade Annouri, Celia Groothedde;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

152 (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
– Nr. 2 t.e.m. 5: Amendementen

16 (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de Vlaamse begroting

INHOUD

1. Toelichting door Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed	4
1.1. Woonfiscaliteit/onroerendgoedfiscaliteit	4
1.2. Dienstencheques	5
1.3. Inperking belastingkrediet onroerende voorheffing rechtspersonen ...	5
1.4. Verkeersfiscaliteit – kilometerheffing	5
2. Bespreking	5
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	5
2.1.1. Tussenkomsst van Philippe Muyters	5
2.1.2. Tussenkomsst van Björn Rzoska	5
2.2. Antwoorden van de minister	5
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	6
Gebruikte afkortingen	10
Bijlage: bijkomend briefadvies van de MORA van 19 november 2019: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2020 maakte deel uit van de geïntegreerde begrotingsbesprekingen die in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie zijn doorgegaan met minister Matthias Diependaele op 12, 19 en 26 november en 10 december 2019. De meeste van de hieronder vermelde elementen zijn daardoor ook terug te vinden in het algemene verslag van de commissiewerkzaamheden over de uitgavenbegroting 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 15/8). Op laatstgenoemde datum werd gestemd over de aan de commissie toegewezen bepalingen van het ontwerp van programmadecreet evenals over twee amendementen hierbij.

1. Toelichting door Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Minister *Matthias Diependaele* somt de belangrijkste bepalingen op. Het gaat daarbij met name over de maatregelen inzake de woonfiscaliteit (woonbonus en registratierechten), de hervorming van de verkeersfiscaliteit (kilometerheffing), de dienstencheques en het belastingkrediet voor de rechtspersonen in de onroerende voorheffing.

1.1. Woonfiscaliteit/onroerendgoedfiscaliteit

Vlaanderen is enkel bevoegd voor de eigen woning, waarbinnen de beslissing over de woonbonus valt. De minister herhaalt de eerder geformuleerde argumentatie om de maatregel door te voeren: de almaar toenemende budgettaire kostprijs voor de Vlaamse overheid, de opwaartse druk op de prijzen die mee door de woonbonus wordt veroorzaakt en het tijdstip van de historisch lage rente.

De minister haalt een cijfervoorbeeld aan bij de hervorming van de woonfiscaliteit. Terwijl de totale intrestlast voor een lening van 250.000 euro in 2005 over een looptijd van twintig jaar aan een interestvoet van 5 procent nog 142.000 euro bedroeg, is dat in 2019 nog 43.000 euro met een gelijke looptijd en een interestvoet van 1,65 procent.

Het effect van de verminderde interestvoet is veel groter dan dat van de woonbonus ooit was. Daarbij komen de totale budgettaire kostprijs, die al 1,4 miljard euro per jaar belooft, en de eerder genoemde opwaartse druk op de woningprijzen.

Wat ook verandert is dat het vervangende fiscale voordeel voortaan direct bij de aankoop wordt gegeven. De minister onderstreept nog dat het gaat om de stopzetting van de instroom van nieuwe contracten: de oude blijven behouden, zoals de website van de Vlaamse Belastingdienst duidelijk uitlegt.

Met betrekking tot het verkooprecht wordt het tarief van de registratierechten bij de aankoop van onroerend goed verlaagd met 1 procent vanaf 1 januari 2020. Het gaat van 7 procent naar 6 procent of zelfs 5 procent in het geval van ingrijpende energetische renovaties.

Qua financiële impact van de hervorming van de woonfiscaliteit, gaat het bij de verlaagde registratierechten om een bedrag van 140 miljoen euro. De impact van de afschaffing van de woonbonus, die hic et nunc moeilijk in te schatten is, zal hiervoor later een tegengewicht bieden. Niemand kan echter exact voorspellen wat precies het effect van de afschaffing van de woonbonus zal zijn op de aankopen in 2019, noch op een mogelijke marktvertraging in 2020, noch op de stijging van de prijzen. Menselijk gedrag is moeilijk te voorspellen.

1.2. Dienstencheques

De prijs van de dienstencheques is niet meer geïndexeerd sinds 2014. In de plaats wordt het fiscaal voordeel beperkt verminderd van 30 procent naar 20 procent, wat concreet de prijs van een dienstencheque doet stijgen van 6,30 euro naar 7,20 euro. Soortgelijke verhogingen in andere landsdelen hadden een zeer beperkt effect op het gebruik.

1.3. Inperking belastingkrediet onroerende voorheffing rechtspersonen

De inperking van het belastingkrediet in de onroerende voorheffing voor rechtspersonen wordt, voor wat het gewestelijk deel betreft, herleid tot het deel materieel en outillage. De minister relateert de afschaffing met een voorbeeld. Voor een niet-geïndexeerd ki van 1500 euro, dat momenteel geïndexeerd 2800 euro bedraagt, gaat het om een krediet van 68 euro per jaar.

1.4. Verkeersfiscaliteit – kilometerheffing

In de verkeersfiscaliteit betreft de Vlaamse bevoegdheid in hoofdzaak de verkeersbelasting, de belasting op inverkeerstelling en de kilometerheffing voor het vrachtvervoer. De maatregel die is opgenomen in het ontwerp van programmadecreet situeert zich binnen het departement FB en betreft de kilometerheffing.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

2.1.1. *Tussenkomst van Philippe Muyters*

Philippe Muyters stelt dat het voor de N-VA-fractie van groot belang is dat men een en ander heeft weten te realiseren zonder de noodzakelijke begrotingsdiscipline los te laten. Daarbij moesten keuzes gemaakt worden, onder andere inzake de woonbonus.

Voor de fractie van de spreker mocht de begroting al in evenwicht geweest zijn in 2020. Maar hij kan er begrip voor opbrengen dat zulks gegeven de omstandigheden – tegenvallende economische groei, het niet compenseren van de minderingen voor en door Vlaanderen ten gevolge van de federale taxshift en ook het uitgestelde effect van de afschaffing van de woonbonus – nu nog niet mogelijk is, waardoor de begroting voor komend jaar een tekort vertoont.

2.1.2. *Tussenkomst van Björn Rzoska*

Volgens *Björn Rzoska* lijkt het erop dat de minister met de optimalisatie extra investeringsmiddelen wil binnenhalen via de kilometerheffing op vrachtwagens. Voor bepaalde categorieën, namelijk boven een bepaald tonnage, gaan de tarieven omhoog, terwijl ze voor andere, de lichtere vrachtwagens, goedkoper worden. In de beleidsnota van minister Lydia Peeters daarentegen gaat het over goedkopere tarieven in de daluren. Zij wil efficiënter werken door te sturen, waarvoor het instrument ook bedoeld is. Maar geslaagde spreiding leidt juist tot minder inkomsten. Het lid vraagt uitleg bij deze tegengesteld lijkende beleidsintenties.

2.2. Antwoorden van de minister

Minister *Matthias Diependaele* stelt dat de moed hebben om te hervormen, met andere woorden de moed hebben om het eigen beleid in vraag te stellen, een van de hoofdlijnen is die ten grondslag ligt aan deze begroting. De afschaffing van de woonbonus is hiervan het voorbeeld bij uitstek. Zelfs al mochten we ons nu in

riante economische tijden bevonden hebben met grote budgettaire overschotten, dan nog ware het verstandig geweest om de woonbonus af te schaffen. De bonus had op langere termijn immers een pervers macro-economisch effect. Hij maakte het de facto immers moeilijker voor jonge gezinnen om een huis te kopen. De minister is er zich daarbij terdege van bewust dat die afschaffing niet voor elke betrokkene evident is, maar hij maakt zich sterk dat de maatregel hoe dan ook genomen moet worden. Over een jaar of tien zal men allicht blij zijn dat deze maatregel genomen werd.

In verband met de kilometerheffing voor vrachtwagens, stelt de minister dat er enige verwarring heerst over twee verschillende maatregelen.

De eerste maatregel situeert zich binnen het Departement MOW waarbij een sterker onderscheid worden gemaakt tussen de tarieven voor zware vrachtwagens en lichte vrachtwagens. Het onderscheid in tarifiering is gebaseerd op de schade die het gewicht van de vrachtwagens en hun ladingen aanbrengen aan het wegdek (de spoorvorming). Voor de wijziging in deze maatregel verwijst de minister door naar zijn collega minister Lydia Peeters.

De tweede maatregel situeert zich binnen het Departement FB en betreft de kilometerheffing die geïnd wordt via dienstverlener Viapass. De kilometerheffing is een belasting. De Vlaamse overheid is niet btw-plichtig en kan dus de btw op de factuur van Viapass niet recupereren. Wanneer de kilometerheffing wordt omgevormd tot een retributie en Viapass factureert aan de Werkvennootschap kan Vlaanderen de btw recupereren. Die btw is de besparing die werd ingeschreven in de begroting. Deze maatregel betekent een minderontvangst voor de federale overheid. Wallonië is Vlaanderen voorgedaan in deze werkwijze, benadrukt de minister.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Het bevoegdheidsartikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 8. Financiën en Begroting

Afdeling 1. Beperking belastingkrediet rechtspersonen in de onroerende voorheffing tot aandeel materieel en outillage

Artikel 25

Het artikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Afdeling 2. Kilometerheffing – aanpassen van de tarieven kilometerheffing

Artikel 26

Artikel 26 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Afdeling 3. Registratiebelastingen – verdere verlaging van de tarieven enige eigen woning

Artikel 27 en 28

De artikelen 27 en 28 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

Artikel 28/1 (nieuw)

Amendement nr. 7 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/5) voorgesteld door Philippe Muyters, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Vincent Van Peteghem en Arnout Coel strekt ertoe een artikel 28/1 (nieuw) toe te voegen aan hoofdstuk 8. Financiën en Begroting, afdeling 3. Registratiebelasting – verdere verlaging van de tarieven enige eigen woning. Dit artikel luidt als volgt:

"Artikel 28/1

In artikel 2.9.4.2.14, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 18 mei 2018, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Voor de toepassing van het verlaagde tarief, vermeld in paragraaf 1, is het bedrag, vermeld in artikel 2.9.4.2.10, §2, 1°, minstens het bedrag dat overeenkomt met het verschil tussen het verkooprecht, geheven met toepassing van artikel 2.9.4.2.14, §1 en het verkooprecht, verschuldigd bij toepassing van artikel 2.9.4.2.11, §1 en dit ongeacht de eventuele toepassing van paragraaf 7."

De verantwoording stelt dat voor aankopen van beschermde monumenten sedert 14 mei 2017 het verkooprecht wordt gehalveerd. Dit betekent dat het gewone verkooprecht van 10 procent wordt herleid tot 5 procent. Voorwaarde hierbij is dat het bekomen fiscaal voordeel wordt beschouwd als een subsidie en moet worden geïnvesteerd in beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die noodzakelijk zijn voor het behoud of de herwaardering van de erfgoedkenmerken en -elementen van het beschermde monument die in een geldig beheersplan opgenomen zijn.

Sinds het decreet van 18 mei 2018 werd een tarief van 7 procent ingevoerd voor de aankoop van de enige en eigen woning. Tegelijkertijd werd voor de aankoop van een enige en eigen woning, die tevens onroerend erfgoed is een afzonderlijk nieuw tarief van 1 procent ingevoerd. Een van de voorwaarden is dat het verschil tussen het tarief van 7 procent en het tarief van 1 procent, zijnde 6 procent van de belastbare grondslag, werd geïnvesteerd in dit betreffende onroerend goed.

Bij niet-naleving van de voorwaarden tot behoud van het voordelig tarief voor gezinswoningen (met name de verplichting tot tijdige inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister) zullen in principe aanvullende rechten tot beloop van het tarief van 10 procent opeisbaar worden. Dit tarief van 10 procent wordt overeenkomstig het artikel 2.9.4.2.10 gehalveerd, waardoor in principe de investeringsverplichting zou moeten bijgesteld worden tot een bedrag gelijk aan minstens 5 procent van de grondslag.

Omdat een bijstelling tot 5 procent zou leiden tot onevenredige administratieve en praktische gevolgen, heeft de Vlaamse Regering destijds gekozen om het percentage ongewijzigd op 6 procent te behouden niettegenstaande de wijziging van de initieel opgelegde taxatie. Er ontstaat dus geen recht op teruggave van 1 procent investeringsbedrag.

Echter, door een tariefverlaging van 7 procent naar 6 procent voor aankoop van de enige eigen woning, wordt het bekomen fiscaal voordeel bij aankoop van een

beschermde monument als enige eigen gezinswoning herleid tot 5 procent. Dit heeft tot gevolg dat artikel 2.9.4.2.14, §2, eerste lid, VCF, dient te worden aangepast.

Ter stemming gelegd, wordt amendement nr. 7 daarop aangenomen met 10 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 onthouding. Een nieuw artikel 28/1 wordt dienovereenkomstig ingevoegd.

Afdeling 4. Bijstelling van de belastingvermindering voor dienstencheques en wijkdienstencheques

Artikel 29

Artikel 29 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Afdeling 5. Wijziging van de belastingvermindering voor de eigen woning

Artikel 30 tot en met 32

De artikelen 30 tot en met 32 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor, 3 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

Afdeling 6. Bevriezing index subsidies

Artikel 33

Dit artikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Afdeling 7. Bevriezing index gefinancierd en gesubsidieerd onderwijs

Artikel 34

Artikel 34 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen voor en 5 stemmen tegen.

Hoofdstuk 10. Inwerkingtreding

Artikel 73

Op het inwerkingtredingsartikel werd een amendement ingediend. Amendement nr. 8 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 152/5), eveneens ingediend door Philippe Muyters, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz, Jos Lantmeeters, Vincent Van Peteghem en Arnout Coel, strekt ertoe in het eerste lid, 5°, de zinsnede "artikel 27 en 28" te vervangen door de zinsnede "artikel 27, 28 en 28/1".

De verantwoording stelt dat dit artikel de datum van inwerkingtreding aanpast, zodat de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 28/1 wordt afgestemd op de tariefverlaging van het verkooprecht, waar die aanpassing mee samenhangt

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 8 stemmen voor bij 5 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 73 wordt daarop aangenomen met 8 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 3 onthoudingen.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Philippe MUYTERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
FB	Financiën en Begroting (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
ki	kadastraal inkomen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
VCF	Vlaamse Codex Fiscaliteit